

משכן אהוד

THE HOUSE AND STUDIA
בית אהוד
בית המדרש
מנחם

שאלות לפרשת בא מאת הרב עמיחי כנרתי

מה המטרה של מכות מצרים?

להכניע את פרעה, כמובן, וגם חיזוק באמונה לעם ישראל לדורות: "ולמען תספר באזני בןך ובן בןך את אשר התעללתי במצרים" וכו'. כתב אור החיים שם: "בא ה' להודיע כי אין תכלית הכוונה בהבאת האותות בקרבן [רק] לעשות נקמה בפרעה, אלא לחזק האותות שבהם עיקר האמונה בלב ישראל כדי שיהיה רשום בל ישכח לנצח וכו' ותכלית המכוון בסיפור הוא וידעתם כי אני ה' ואין עוד ותכזיבו האמונות זולת זה. וכן תמצא כשדיבר אתנו ה' ב"ה בהר סיני פתח דבריו ית' אמר 'אנכי ה' אלהיך' וזה לך האות 'אשר הוצאתיך מארץ מצרים'. והוא שהקדים דבריו כאן ואמר וידעתם כי אני ה', כי יכירו בזה בחוש הראות צדק האמונה מה שלא השיג אדם מהעולם עד העולם, ברוך אשר כן עשה לנו".

מה הויכוח בין משה רבינו לפרעה מי יצא ממצרים?

משה אומר שנצא כולנו, "בנערינו בזקננו בבנינו ובבנותינו, כי חג ה' לנו", פרעה אומר: "לכו נא הגברים ועבדו את ה'". באר יפה החתם סופר בדרשותיו, שהשאלה היא האם העיקר הוא עבודת ה' של יחידים, ואם כן המשפחה והילדים לכאורה מפריעים להתבודדות והתעלות, או עבודת ה' של אומה שלמה, צבאות ה' שכולם ביחד עבדי ה'.

מדוע חשוב שבני ישראל בצאתם ממצרים יקחו מהמצרים כלי כסף וכלי זהב?

יש בכך גם מעט פיצוי על כל העבדות, אבל נראה שעיקר הענין הוא שעם ישראל יוצאים ממצרים בגדלות ובהרחבת הדעת, ביד רמה, כבני חורין (בני מלכים), ולא כעבדים שבורחים.

מדוע מצוה ראשונה שנצטוו ישראל היא מצוות קידוש החודש: "החודש הזה לכם

ראש חודשים?" מה מיוחד בה?

יתכן מצד ענין ההתחדשות, חדשים לבקרים רבה אמונתך, וקווי ה' יחליפו כח. וגם מצד שבקידוש החודש מסור ביד ישראל לקבוע את הזמנים, הקב"ה מקדש ישראל ומכח זה יש בנו כח לקדש ראשי חודשים ומועדים, "מקדש ישראל והזמנים".

מה מיוחד בקרבן פסח?

מצד אחד הוא קרבן יחיד, כל אחד מקריב ונמנה על הקרבן. מצד שני הוא קצת "קרבן ציבור", בא באסיפת עם שכולם מקריבים באותו זמן, וגם נמנים הרבה על קרבן אחד. בגמ' כתוב "כזית פסחא, והלילא פקע איגרא!" (הרבה אנשים נמנו על הקרבן, כאשר כל אחד מקבל רק כזית, ומרוב אנשים שאכלו ביחד כשאמרו הלל נדמה כאילו הגג הולך לעוף...)